

ШОУЕТ УЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«ШОУЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ
УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46. ЯНЛА ЧИКИШИ
№ 207 (12.861),
5 СЕНТЯБРЬ
1964 ЯИЛ
ШАНБА
Баҳоси 2 тийим.

ИШЧИЛАР СИФНИНГ МАНФААТЛАРИГА ҚИЛИНГАН ХИЁНАТ

Мао Цзэ-дуннинг бир гуруҳи япон социалистлар билан суҳбат давомида «Правда»да босилган материалдан биан сиқиниб танишиш ниҳонидан кейин биз, негизда бошқарувчи ўқувчида пайдо бўлган наҳр ва габзабин низоҳ қилмасдан ўқилаймиз... Узини коммунист деб ҳисоблаётган, Хитой Компартиясининг раҳбарини бўлган бу киши социализм лагерида жанжал чикариш, га, халқаро вазиятни кескинлаштиришга интилиб, фактларни шу қадар разилона соҳлаштириганига айд бовар қилиши қийин.

рашлариде шу даражада разилинка бориб ётилар. Мао Цзэ-дун шахсига сиқиниш авж олдириб юборилган ҳоҳири Хитойда одамлар Хитой Компартияси раҳбарларининг хонлини қилаётганлиги тўғрисида ўз фикрларини очиб айтишга ботинга олмадиларки бизга маълум. Ленин шу билан бирга биз эминимизки, мажор революцион ҳаракатининг ҳаммиша биринчи сафариде бўлиб келган, биз, совет ишчилари билан ҳаммиша ҳардошларча дўстлик иллари орқали болганган буюк хитой халқи ҳозир ҳам СССР халқларига зўр ҳурмат билан қарайди. Хитойдаги ҳозирги раҳбарлар ҳар қачна иғвогарлик қилсалар ҳам, бу дўстлигини бўшатишга олмайдилар.

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР УРТОҚ Н. С. ХРУЩЕВНИНГ ЧЕХОСЛОВАКИЯДА БЎЛИШИ

ПРАГА, 3 сентябрь. ТАСС махсус мухбирлари М. Никиточкин ва И. Масленников хабар берадилар: КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрущев бошчилигидаги совет партия-хукумат делегацияси, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ЧССРнинг Президенти А. Новотный ва уларнинг ҳамроҳлари Ионицадаги Ян Шверма номида заводларни кўриб бўлганларидан кейин пойтахтнинг энг катта янги қурилишларини айланиб чиқдилар. Совет делегацияси ўтган жойларнинг ҳаммасида совет ва чехословак халқларининг дўстлиги ва қардошлиғини кўрсатувчи зўр намоёнлар бўлди. Минглаб ишчилар совет халқининг Н. С. Хрущев бошчилигидаги вакилларини, Антонин Новотныйни ҳамда Чехословакия партия ва хукуматининг бошқа раҳбарларини чин қўлидан табриклайдилар.

ҚУДРАТИМИЗ МАНБАИ

Жонашон республика. миз—серкүёш Совет Ўзбекистонини қирғи ағша тулмонда. Шарда социализм ва коммунизмнинг буюқ машаади, йўли юлдази деб ҳаммиша фахр билан тилга олинди. Ўзбекистон бахтиёр ўлкаси ҳақиқатан ҳам тарихан қисқа мuddат ичида шундай улкан ғўқиқта кўтарилиди, кишилик жамияти тарихи бундай тараққиётни кўрган эмас десак қилгилмаймиз. Биро вақтлар Чор Россиясининг қолоқ муставлакка бўлган бу ўлка энди таниб бўлмаслики даражада ўзгариб кетди.

дилар, бу 1962 йилдаги нисбатан 700 миңг тонна кўпайди. Республикада пахтачилик билан бирга қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам туртираб ўсмоқда. Уртоқ Н. С. Хрущевнинг доно маслаҳатлари асосида Ўзбекистонда доно етиштиришни кўпайтириш юзасидан катта тадбирлар кўрилди. Бу йил галларорларини Ватанга 35 миллион пуддан кўпроқ галла сотдилар. Бу ўтган йилдан 16 миллион пуддан кўпиди. Ўзбекистон Иттифоқининг янги йоранқилишини базасидир. Республикада сакки эрлари пилла, чорва маҳсулотлари, қаноп, жут, сабзавот, мева, полиз экинлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларига ҳам бениҳоя бойдир. Қишлоқ хўжалигининг бундай даражаси ҳозирги замон техникасининг қудрати, совет тузумининг зуюк афзалликлари тўғрисида.

дохиёна кўрсатмалари муваффақият билан амалга оширилганини кўрсатади. Ўзбекистон республикаси эришган бу галабаралигининг улкан қадимлар билан олға бораётганлигининг сирини нимада? Бунинг сирини бизга озодлик, мустанқилик, бахтиёр ҳаёт бахш этган Улуғ Октябрь революцияси, янги социализмни тузум, В. И. Ленин тузган Коммунистнинг партиясини доно ленинча миллий сиепати, оғамиз улуғ рус халқининг, барча қардош халқларининг бегараз, бирдорона ёрдаמידир.

дўстлик байрогини ҳаммиша мунаадад биллиб, ленинча сақладики, унга габр юктирмайдик. Шунинг учун ҳам тинчлик ва коммунизм душманлари биз учун энг мунаадад нарсас — дўстлигимизга қасд қилмоқдалар, унга раҳна солишга интиломоқдалар, партияимизнинг доно ленинча миллий сиепати тўхмат қилмоқдалар. Ленин бир-бирига дўст, ўртоқ, устоз бўлган халқларимизнинг ленинча дўстлигига ниҳон соломқочи бўлганлар ҳаммавақт, ҳаммиша унинг қудратли нуши олдиде ер билан яқсон бўлган ва бундан кейин ҳам шундай бўлади.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА БАРАКА ЮБИЛЕЙГАЧА

БОБЕНТ, («Совет Ўзбекистон» мухбири). «Ленин олоа» колхозининг пахтакорлари олоастда биринчи бўлиб теримга тушдилар. Қолхозда дастлабки кув йиллик планнинг икки процентини миқдориде пахта тайёрланди. С. Зокиров, Ш. Бадалов, Х. Топчев, М. Пиржонов, О. Қороев, У. Асадов ўртоқлар бўлишча бригадаларда бундан ҳам юқори кўрсаткичга эришдилди.

«Оқ олтин» хирмони пахта терим мажбуриятини М. БАҚОВЕВ.

Юсуфжон Ҳусайнов мажлисдан тез қайтиди. Алмаҳаллача ухласа, таъғирини ётди. Бунинг сабаби бор, албатта. Ахир унинг бригадаси ёш бўлиб қатта-қатта йилчиларга ҳам илгорлар қаторида тилга олмиш келганине билсан, бузилиб правление мажлисида билар эмас, мусобақадон Камолдин Мадиеров бригадаси мақталади.

«Хўш, нофрин мақталаймиз, — деди ўзбизга Юсуфжон. — Жузда тўғри қилди. Мама, Камолдиннинг бивоздасида пахтакор чоман очилди. Терим асхида, Бригадининг М. Тўрайбоева, Д. Умасова каби чевар қизлари хирмонга қилча 130-150 килограмдан «оқ олтин» тўқилтилар. Бригадининг йиллик плани 20 процентга етказиб қўйилди. Бизда-чи? Эҳ, қардан ҳам шу машинанада ёпишиб олдим. Биздаги очилган пахтакор ҳавасинг келдики. Еки қўлда теридир юбораверсам икки қан? Йўқ! Қишида даф бўлиши керак. Арслон чиздан, аишот сўзидан қайтмас деваллар. Меч халқ, партия олдиде сўз бердимиз, албатта устанди қишмиш шарт.

ЮБИЛЕЙГАЧА ТЕРИМ ҚИЗГИН ҚАРШИ, («Совет Ўзбекистон» мухбири). Етти йилдининг олтинчи йилида Ватанга 200 миңг тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳд қилган қашнадарликлар деярли барча майдонларда мўл ҳосил етиштирилди.

План 6 процентга етди. ТЕРМИЗ, 4 сентябрь. («Совет Ўзбекистон» мухбирдан телефон орқали олинди). Пахта йилги-теримда қарновонига бўлиб бораётган Теримиз шайх чизирши бошқармасидаги «Намуна» колхозининг меҳнаткашлари 1 сентябрдан бери давлатга йиллик планининг 6 проценти миқдориде «оқ олтин» сотдилар. Йилги-терим ишларини пухта ушоқилик ва соатлик графди асосида ташкил этган бу хўжаликда ҳар кунини 1 процентдан ошариб пахта тайёрланмоқда.

«Хўш, нофрин мақталаймиз, — деди ўзбизга Юсуфжон. — Жузда тўғри қилди. Мама, Камолдиннинг бивоздасида пахтакор чоман очилди. Терим асхида, Бригадининг М. Тўрайбоева, Д. Умасова каби чевар қизлари хирмонга қилча 130-150 килограмдан «оқ олтин» тўқилтилар. Бригадининг йиллик плани 20 процентга етказиб қўйилди. Бизда-чи? Эҳ, қардан ҳам шу машинанада ёпишиб олдим. Биздаги очилган пахтакор ҳавасинг келдики. Еки қўлда теридир юбораверсам икки қан? Йўқ! Қишида даф бўлиши керак. Арслон чиздан, аишот сўзидан қайтмас деваллар. Меч халқ, партия олдиде сўз бердимиз, албатта устанди қишмиш шарт.

«Хўш, нофрин мақталаймиз, — деди ўзбизга Юсуфжон. — Жузда тўғри қилди. Мама, Камолдиннинг бивоздасида пахтакор чоман очилди. Терим асхида, Бригадининг М. Тўрайбоева, Д. Умасова каби чевар қизлари хирмонга қилча 130-150 килограмдан «оқ олтин» тўқилтилар. Бригадининг йиллик плани 20 процентга етказиб қўйилди. Бизда-чи? Эҳ, қардан ҳам шу машинанада ёпишиб олдим. Биздаги очилган пахтакор ҳавасинг келдики. Еки қўлда теридир юбораверсам икки қан? Йўқ! Қишида даф бўлиши керак. Арслон чиздан, аишот сўзидан қайтмас деваллар. Меч халқ, партия олдиде сўз бердимиз, албатта устанди қишмиш шарт.

«Хўш, нофрин мақталаймиз, — деди ўзбизга Юсуфжон. — Жузда тўғри қилди. Мама, Камолдиннинг бивоздасида пахтакор чоман очилди. Терим асхида, Бригадининг М. Тўрайбоева, Д. Умасова каби чевар қизлари хирмонга қилча 130-150 килограмдан «оқ олтин» тўқилтилар. Бригадининг йиллик плани 20 процентга етказиб қўйилди. Бизда-чи? Эҳ, қардан ҳам шу машинанада ёпишиб олдим. Биздаги очилган пахтакор ҳавасинг келдики. Еки қўлда теридир юбораверсам икки қан? Йўқ! Қишида даф бўлиши керак. Арслон чиздан, аишот сўзидан қайтмас деваллар. Меч халқ, партия олдиде сўз бердимиз, албатта устанди қишмиш шарт.

«Хўш, нофрин мақталаймиз, — деди ўзбизга Юсуфжон. — Жузда тўғри қилди. Мама, Камолдиннинг бивоздасида пахтакор чоман очилди. Терим асхида, Бригадининг М. Тўрайбоева, Д. Умасова каби чевар қизлари хирмонга қилча 130-150 килограмдан «оқ олтин» тўқилтилар. Бригадининг йиллик плани 20 процентга етказиб қўйилди. Бизда-чи? Эҳ, қардан ҳам шу машинанада ёпишиб олдим. Биздаги очилган пахтакор ҳавасинг келдики. Еки қўлда теридир юбораверсам икки қан? Йўқ! Қишида даф бўлиши керак. Арслон чиздан, аишот сўзидан қайтмас деваллар. Меч халқ, партия олдиде сўз бердимиз, албатта устанди қишмиш шарт.

ПРАГА, 3 сентябрь. ТАСС махсус мухбирлари М. Никиточкин ва И. Масленников хабар берадилар: Н. С. Хрущев бошлич Совет партия-хукумат делегацияси, шунингдек Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Антонин Новотный, Чехословакиянинг бошқа раҳбарлари ва уларнинг ҳамроҳлари бугун Чехословакия пойтахтидаги энг йилги янги қурилишларни бориб кўрдилар.

Лауреатларга Ленин мукофотлари топширилгандан кейин. Суратда (чапдан ўнгга): Е. Х. Туракулов, У. О. Орнпов ва Р. Қ. Исломбеков ўртоқлар.

ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Тошкент область партия комитетларининг мажлисида Ленин мукофотлари топширилди. Республиканинг аҳоли олимлари, партия, совет ходимлари, пойтахт жамоатчилигининг вакиллари таланг ўзбек олимлари — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, биология фанлари доктори Эркин Холматов; Туракулов ва медицина фанлари доктори Ражаб Қолдонинович Исломбековларга Ленин оимидеги мунофот дипломалари ва ҳаммиша барҳаёт Лениннинг сиймоси эмс эттирилган фахрий знаменчалари топшириш маросимида қатнашиш учун неча бу ерга тулдилар.

фессор Ж. Маъсумов, биология фанлари доктори М. Султонов, республика Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси С. Сириновлар ҳам Ленин мукофотига эришди. Ленин мукофотлари лауреати У. Х. Туракулов мишбарга чиқди. У халқ билан сўзлаб, бундай дейди: — Бугунги кун меннинг ҳайтида энг унутмас кундир. Шюга бериладан олий мунофот партия ва хукумат тизими томонидан республикада илм-фан, нузуладан медицина фани эришган катта ютуқларга бериладан баҳо деб ҳисоблайман. Чиндан ҳам шундай. Партия ва хукуматимизнинг ота-ларча гамхўрлиги тўғрисида республикада илм-фаннинг барча соҳалари ривожлантирилган билан фахрланамиз. Бизга Ленин мукофоти берилиши республикамизнинг 40 йиллик тўла асосига тўғри келганлигидан бахтиёримиз.

«Оқ олтин» хирмони пахта терим мажбуриятини М. БАҚОВЕВ.

ДУСТИЛИМИЗ АБАДИЙ

ЙИЛЛИК ПЛАН — 20 ОКТЯБРГАЧА

БОЛТИК СОҶИЛЛА-РИДАН САЛОМ

В. Р. ПУРИН,

Петр Стучка номи Латвия Давлат университети география илмий текшириш секторининг мудири, иқтисод фанлари кандидати

Тенгдошлар орасида тенгдош, кўрлар орасида хур латиш халқи сиз, «оқ олтин» индустриаларига ўзининг илмий қабил сўзларини топширишини илтимос қилган эди. Бу илтимосни баъо наптиргангидан беҳад ҳувноман.

Дўстлик ҳафталиги жуда самимий ва дўстона вазиюлда ўтди, ҳафталик давоминда биз серювбш пойтхтингидаги ташкилотлар, корхона ва муассасалар, ўнў юрталари, илмий тадиқот муассасаларида бўлиб, илмий ходимлар, ўнўвчилар ва студентларнинг кундалик ҳаёти билан яқиндан танишдим, халқларимизнинг эғу-мақсади — коммунизмнинг ғалабасини тезроқ яқинлаштириш тўғрисида кириги сўхбатлар, учрашулар ўтказдим. Биз совимиз шаҳрини Ригага ўзбек халқининг бити, латишларга бўлган натиша кўради, чинкам муҳаббатни ва кўшкдк иссиқ қабил сўзларини олиб кетамиз.

ЙИЛЛАР МАЪМУНИ

Ўзбекистон пойтхтида СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги таёргарлик кетаётган кунларда кишиневликлар Молдавия территориясининг фашист босқинчилари олод қилинганнинг йигирма йиллигини нишонладилар. Бу йиллар ичнда республикамиз қиёфа-си мисли кўрилмаган даражада ўзгариб кетди. Меҳнатсевар халқимиз кишлох ва шаҳарларни та-ниб бўлма даражада олод ва куркам қилиб юборди. Прут ва Днестр дарёлари оралигида ҳозир повисиз галлазорлар, ўзумзорлар, богу бустонлар ишлаб турибди.

Маълумки, иккинчи жаҳон уру-шидан аввал Кишинёвда бор-йўғи 100 мингга яқин аҳоли истиқомат қиларди. Шаҳардаги энг йирин корхоналардан бири — тамани фаб-рикази бўлиб, унда 300 ишчи ме-хнат қилар эди. Ҳозир Кишинёв мамлакатдаги энг йирин индуст-риал ва маданий марказлардан бирига айланиб қолди. Айниқса

Д. Г. ПЕРЖАН, Кишинёв шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари

Кейинги ўн йиллик мубайнида шаҳримиз гурираб ўса бошлади. Етти йилликнинг бошидан буйн бу ерда 13 та фабрика, завод, ком-бинатлар ишга туширилди, юздан ортин автоматик конвейер ва ме-ханизациялашган поток линиялар фойдаланишга топширилди. Етти йиллик планда кўрсатилганидан 75 миллион сумлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилиди.

Пойтахтимиз маҳсулоти энди-лида жаҳон майдонига чиқи ва катта шухрат қозонди. Кишинёв заводлари ва фабрикаларида иш-лаб чиқарилган маҳсулотлар ҳо-зир Куба, Болгария, Австралия, Туркия, Польша каби дунёнинг 33 мамлакатига юборилаётти.

Трантор йўғув заводи шаҳар ма-шинасолик санаетида пешадам. Кишинёв тракторозлари тайёрла-

ган тракторлар Украина, Урта Осие республикалари ва Грузия далаларида ишлатилади. 1970 йил-га бориб норхонада йилга 18-20 минг трактор ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда.

Кишинёв — химия шаҳридир. Етти йиллик планига мувофиқ шаҳримизда суний чари комби-нати, тўқилмайдиган газламалар фабрикаси барпо этилди. Химия санаети норхоналари сони йил сайин кўпайверди.

Республикамиз пойтхти Киши-нёв ҳақида гап борава экан, акю-ляиб нурувчиларимиз ҳақида сўз-лашмай бўлмайди. 1940 йилда қалар Кишинёвда атиги 550 минг маад-рат-метр ўй-ноий бор эди, холос. Урушинг скирига келиб эса 220 минг квадрат-метр ўй-ноий қолган эди. Сўнгги ўн йил давомида ну-рувчиларимиз 1 миллион 200

минг квадрат метр, яъни урушдан аввалги Кишинёвдаги қараганда икми баравар кўп ўй-ноий нуриб, фойдаланишга топширилди. Ҳо-зир шаҳримиз аҳолиси 260 минг кишига етди. Мажмуи 5 та олий ўқув юрти ва 8 та техникумда 16 мингдан ортин ўқувчи ва студент-лар таълим олмоқда. Кўплаб театр, филармония, ўнлаб кино-театрлар шаҳар аҳолиси ихтири-ди.

Шаҳар қиёфаси ўзгартириш би-дан бирга унинг кишилари ҳам ўзгармоқда. Шаҳримизда меҳнат қўрамонлиги оммивий тус олган, Тошкентда ўтказилаётган СССР халқлари дўстлиги ҳафталиги ту-гай деб қолди. Шу муносабат би-лан «Совет Ўзбекистони» гаетаси орқали қардошимиз, меҳмондўст ўзбек халқига меҳнатсевар ва ис-теъодли молдонлар халқидан са-лимий ва оташин саломлар йў-лайман.

ДУВА. («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Коммунизм» колхоз коммунистларининг оқил партиа йиллиги бўлиб ўтди. Йиллигига коммунистлар, нег-са пахтакорлар, «зангори кема» даргалари, олдий колхозчилар ҳам тақдир этилган эди. Кол-хоз раиси Ўзбекистон КП Мар-казий Комитетининг яқинда бў-либ ўтган XIV пленуми қат-нашчиси ўртоқ М. Шербутаев ахборот бериб, пленумда қабул қилинган қарорларни бажариш-да колхоз меҳнат аҳли олдида турган конкрет вазифаларга тўхталди.

— Баҳорнинг иккинчи келиши оқибатда юз берган қийинчи-ликларни енга олдик, — деди у. — Ҳамма майдонлардаги ўза-нин бир текис ривожлантириб, мўд ҳосил тўпладик. Энди жу-да натиша имтиҳон — пахта йи-гим терими олдида турибмиз. Колхоз правленияси ва партиа ташкилоти бу муҳим нампанини уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида, ана шу даврда қи-линадиган ишларнинг аниқ ре-жасини тўзиб қидди.

Бу режата кўра давлатга со-ғиллабдан 7 минг тонна пахта-нинг 2 минг тоннаси машинада териб олиниши керак. Бунинг учун 14 та терим машинаси тахт қилиб қўйилди. 40 дан ор-тин механик-ҳайдовчи бу агре-гатларни кеча-кундуз бошқара-

ди. 22 автомашина, 25 прицеп шай турибди. Ҳосилнинг ҳам-маси пахта пунктларига қоп-қанорси ташилди.

Йилнинг терим даврида пахта-корларга маданий хизмат кўрсатиш учун дала шийпоилари намунали жинхозлантирилди, у ерда радио, кўча кутубхона, аптекалар бор. Дала шийпоилари колхозчиларнинг иккинчи ўйи ва оммивий-сиёсий ишлар-нинг маркази бўлиши учун ҳамма тадбирлар қўйилди. Бо-лали аёлларнинг умулми иш-лашларини таъминлаш мақсади-да 8 жойда стационер боғча ва яслилар, ҳамма дала шийпоиларида кўча яслилар ташкил этилди.

Йиллигида КПСС Марказий Комитет Президиуми аъзоли-гига кандидат, Ўзбекистон Ко-мунистлар Марказий Комитети-нинг бийинчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Оқил партиа йиллиги қат-нашчилари давлатга пахта со-тиши йиллик планини юбилей арафасида — 20 октябрда, социалистик мажбуриятни Улуғ Октябрнинг 47 йиллиги байрами кунига бажариш ҳақида йиллик билан қарор қабул қилдилар.

Шу кунин Фаргона бошқарма-сидаги «Коммуна». Оқунбооев бошқармасидаги Карл Маркс номи. Олттириқ бошқармаси-даги «Коммунизм» колхозлари-да ҳам пахта йилгитеримини уюшқоқлик билан ўтказишга бағишланган оқил партиа йил-лишлари бўлиб, уларнинг иш-да Ўзбекистон КП Марказий Комитети Президиумининг аъзо-лари В. А. Карлов, Р. Курбо-нов, Н. Ж. Худойбердиев ўр-тоқлар қатнашдилар.

А. НАБИХҲАЕВ.

Суратда: пойтхтимизда давом этаётган халқлар дўстлиги ҳафталигида қатнашаётган қардош Озарбай-жон ССР пойтхти — Боку шаҳрининг делегацияси.

А. Тўраев фотоси.

УЗИЛМАС ИПЛАР

Қурилиш ҳавоазаларига буркан-ган ўлка бўйлаб кезганинда сени ажит бир ҳис қараб олади. Дик-қат билан назар солсанг, дегрди ҳамма қурилшларда узилмас дўстлик ипларини кўрасан. Бир ерда Ленинграддан келтирилган ускуна Вокудан ерданга келган мутахассис бошчилигида ўрнатил-ган қурулларни бир-бирига тожини ўтловни пайвандайди. Бир ерда бошиқристонлик пармаловчилар газ изласа, бошқа ерда Иттифоқ-нинг турли ченкалариди таёбланган гидроэлектростанция ускуна-лари ерма-ён монтаж қилинади. Ҳа, ҳозир бирорта ҳам йирин корхона дўстлар таёблар юбора-ётган ускуналарсиз битайтгани йўқ.

Чирчиқ электрхимия комбинати, Фаргона азот ўғитлари заводи, Самарқанд суперфосфат заводи, Навоий химия комбинати ускуна-лари Россия, Федерацияси, Укра-ина, Озарбайжон сингари қардош республикаларнинг ўнлаб заводлари-да таёбланган. Бу заводлар серювбш ўлкадаги улкан химия-ларни равиқча учун химия ускуна-лари жунаштириш тобора кўпайти-рмоқда. Гидроэлектростанциялар-нинг қўлгина ускуналари ҳам қар-дош республикалар норхоналарида таёбланмоқда.

Республикамиз ташқаридан ҳар турли нарезалар олиш билан бирга ўзининг кўпгина маҳсулотларини бошқа ерларга жунатди. Илгари антишопа, қайчи, кетмон, игна-ларин ҳам ўзида санает қўли билан таёблар олмага ўзи энди-ликда четга санает моллари чиқари-рилди. Иттифоқда етакчи ўрин-лардан бирини еғаллаб турибди, Тошкент тўқимачилик комбинати-нинг газламаларини Владимирон, Балашов, Хабаровск, Қозон, Чи-та, Петропавловск сингари Итти-фоқимизнинг олтиндан ортинк шаҳри олмоқда. Биргина газлама эмас, республикамиз қардошлари-мига бир неча юз хил маҳсулот жунаётти.

Ўзбекистон пахтачилик учун ма-шиналар ишлаб чиқариш бўйича бийричи ўринни еғаллаб турибди. Иттифоқимиздаги пахта экандинг ҳамма республикалари гўза парва-

риши ва пахтачи териб олиш учун лозим бўлган машиналар билан таъминламоқда. Қардош республи-наларга «Ташсельмаш» заводи 1961 йилда 4300 та пахта териш машинаси жунатган бўлса, ўтган йилда пахтакорларга 7161 та шу-ндай машина етказиб бериб, улар-нинг оғирини еғил қидди. Бу йил эса янада унумлироқ ишлайдиган пахта териш машинаси жунатилди. «Ўзбексельмаш» заводи коллек-тивни ўтган йили чигитини улларга аниқ миқдорда ташлаб кетадиган 8040 та селлага, «Чирчиксельмаш» заводи коллективни 13300 та кўл-тиватор, трактор йиғув заводи коллективни эса 10000 га «Т-28Х» марнали тракторни пахтикор рес-публикаларга тўхта қидди. «Таш-автомаш» заводи коллективни эса пахта далаларида 21586 та при-цеп чиқарган эди. Бу йил бундай машиналарнинг яна ҳам умулми хиллари ишлаб чиқариламоқда.

Бундан бир неча йиллар муқад-дам Чирчиқ электрхимия комби-нати республикада ўнг ишлаб чи-қарувчи ягона корхона эди. Қўп хил ўғитлар қардош республика-ларини равиқча таёбдиларилади. Эндиликда республикамизнинг ўнг заводлари Урта Осие республика-ларига эмас, қардош Қозғистон-га ҳам минерал ўнг жунатди.

Улкамиз қонларга ҳам бой, Ўзбекистон «зангори олов» газо-проводларини қардош республика-ларининг санает марказларига кириб бормоқда. Ҳозир Бухоро га-зи Челябинск, Магнитогорск синга-ри Уралнинг 13 санает шахрида мартенларда емоқда, корхоналар, қонлоқларнинг ишини еғиллашти-рди. Халемай «зангори олов» Свердловска етиб боради. Яқин вақт ичнда республикамизда қабил олинидиган газнинг 70 процен-тини Урал, Қозғистон, Қирғизис-тон, Тожикистон ола бошлайди.

Рангдан металлургиями билан ҳам фахрлана оламиз. Олтинтоп-ган қўроғини-рух комбинати шу кунларда Россия Федерацияси, Қозғистон, Украина сингари кўп-гина қардош республикаларга кў-ма-нет қўроғини, мис, рух кон-центратлари жунатиб турибди.

Шунингдек, республикамиз қар-дошларга кўтарма қраилар, экска-ваторлар, компрессорлар, тўқима-чилик ҳамда химия ускуналари ет-казиб беришти. Экскаватор заводи қардош республикаларнинг ири-гити қурилшларига шу йилнинг етти охи ичнда 400 та экскаватор жунатди. Тошкент маркази кў-лган экскаваторларни қарийб ҳам-ма республикаларнинг қурилшлар-ида учратиш мўкин.

Тошкент кабели заводи қардош кабеллари ва троллейбус симлари ишлаб чиқаришда Иттифоқда би-ринчилигини олиб турибди. Фақат йирин йилнинг ўзида темир йўллар-ни электрлаштириш, троллейбус ҳужайкалари ва транспорт талаб-лари учун қўшни иқтисодий рай-онларга 6.000 тонна троллей сим-лар етказиб берилди.

Қардош республикалардан ҳам шу кеча-қундузда турли хил ма-ҳсулотлар ортан составлар ўлка-мига келиб турибди. Еғоч мате-риалларга бўлган талабимизни Россия Федерацияси қондирмоқда. Улкан қурилшларимиз учун Урал металл ва катта ҳамда яқин ди-аметрди қурулар, Ленинград ва Одесса норхоналари ускуналар ет-казиб бормоқда. Москва, Горький, Минск шаҳарларидан автомобил-лар, Владимир трактор заводидан тракторлар олдики, Украина, Бе-лорусия, Армания, Грузия са-лотларининг турли тармоқлари учун мураккаб технология ускуна-ларини ўз вақтида таёблар бери-бди.

Нурхоналаримиз — Гўслари-ми дўстларимизнинг ускуналари билан ишлаб, қондиримизни еғу-р қилмоқда. Химия заводларими-нинг кўпгина мураккаб ускуналари қардошларимиз корхонасида таё-бланган. Бу ўзаро алоқалар мам-лакатимизда индустриянинг ра-виқчи топишида, фаровонлигини ошишида муҳим омили бўлмоқда. Бундай дўстликнинг узилмас ип-лари яна ҳам кўпайверди. Махсу-лотларимизни ўзаро алмаштириш қу-ратимизни кўтаришга хизмат қила-верди.

Урта Осие Халқ кўжални кенгаши маҳсулот сотиш бў-лимининг бошлиғи.

Ч А Ш М А С И

Шоҳмад оталар олмаси партиа ва ҳукуматимизнинг заварулиги билан кўраб олганим. Унинг кўл-сида «Хурбат белгиси» ордени қраиллаб турибди. 16 фарзанди беозор боқиб волга етказгани учун Бахристон олаги яқинда «Қахра-мон она» шарафли унобон берил-ди. Шоҳмад оталар олмаси ҳар кунин дунёнинг турли томонлари-да яшовчи дўстлардан мантиублар, телеграммалар олиб туради.

— Мен «Сен этими эмассан» ин-нофильмини эғр халқон билан томеша қидим, — деб ёзди Ле-нинградда яшовчи пенсионер

П. Ф. Карлова. — Сизнинг болалар-га бўлган меҳру шифатиңизни кўриб, кўз ишларини тий олма-дим. Сизларга, болаларингизга си-ҳат-саломатлик тилаймиз.

Граждан авиация флотига қи-мет қилувчи Н. Николаев дўст-ликнинг амойиб намуналарини кўрсатган Бахри она ва Шоҳмад аналари махтўб йўллаб: Мен сизларнинг саховатли қалбнигиз, бебаҳо хизматларингиз олдида бош эғаман, — деб ёзди.

— Бизнинг Ватанимиз — Совет Иттифоқи нег ва бепоён, — деб ёзди Челябинск шаҳридан В. А. Екимов. — Сизлар Совет еркинлик абадий қахрамонларисиз. Қалба-

рингиздаги меҳр инсонимизга ҳа-рорат бағишлаб туради.

Француз хотин-қизлари Бахри онага юборган ёрлинда куйидаги сўзлар ёзилган:

«Сизнинг 16 болани олиб тар-бия қилганиңизни эшитиб фран-цуз хотин-қизлари гоёт ҳайрон-ланди. Амойиб оналик қалбнигиз, меҳру-шифатиңиз учун улар Сиз-дан миннатдор.

— Менинг ўз ота-онам бор, — деб ёзди оренбургли ўнўвчи қиз Нагаша Худанева. — Аммо сиз-ларнинг мени ўз қизларингиз қа-ротинда кўришганини истар эдим. Сизларни ота-онам деб аташга ро-зийлик қахрамонларисиз.

Абдила ТОҶИБОВ, қозғи шоири.

ОНА - ЕР
Бу ҳаётнинг катта йўлида
Кўп йўл босдим, немандай
ёшим,
Она юртин тоғу қўлида
Ҳамон порлар ёшлик
кўшим.
Қозғиларда эсини найл бор
— Вақт ўғридай этар
ҳаракат.
Ой ҳам ўтар,
Йиллар ҳам ўтар,
Умринг олиб кетади фақат.
Одил яшаш — буюк
ифтихор.
Қингир ишла ўтмас ҳеч
вақтим.
Бахт ва шодлик менга
муассар,
Шу ҳаётим, шу менинг
бахтим.
Сўндирмасдан, қалбим
оташин,
Сен олгансан кўшим,
шеърини.
Қалбга солиб илҳом
оташин,
Шод айладинг халқим,
еримни.
Оқ тушса ҳам соғинма
тарчанд,
Даракларнинг япроғи
яши.
Ешлигимнинг богига пайванди
Оғалга тўлган тоғ бағри
49.
Йиллар ўтар,
Инсон умри ҳам
Она сундай қайтмас ҳеч
қанон.
Теран фикрим тўқини ҳар
дам
Дарё каби уради жавлон.
О, она-ер!
Некча бўлсан ҳам,
Сенда ёшлик гаштин
сураман.
Ўтиб кетган ёшлигини ҳам
Гўзал юртин, сенда кўраман.

В. ВОЙКОВИЛОВ таржимаси.

ҲАЁТ ВА ИЛҶОМ

Коммунизмнинг муҳташам био-сисни қуришда аюбил меҳнат йи-муналарини кўрсатаётган кишилари-нинг — турли касб еғалари, улар-нинг истак ва режалари, маъна-вий гўзаллигини, кун сайин кўр-камлашиб бораётган социалистик шаҳар-қишлоқларимиз, меҳнат доғдорларини улўғловчи, ўлкамиз табиатини тағсирловчи шеърлар, кўшиқлар, рубоилар редакцияга ҳар кунин келиб турибди. Ҳа, иш-ликда ўз қалбда тўқиланаётган ҳис-туйғуларини шеърини мисралар-га кўширишга, кўшиқ қилиб куй-лашга ким интиламган!

Зумрад даладаримиз, кўриқ ер-лар, улкан қурилшларда ишла-ётган, авод ва фабрикалар қўчо-ғидида мураббо дастохларини бошқараётган, Совет Арминиси са-фида ўз бурчини сидқилдилли бил-ан адо этаётган, дорилфунунлар-да или қўрилларини еғаллаётган ёшлар бу шеърларнинг авторлари-дир. Шубҳасиз, улар шеърнинг че-манидан сарғ гуллар уюшини, ўз асарларин билан ўнўвчиларга ман-дуз бўлишни оруз қилдилар. Бе-лоруб ёшлик гаштин сунри билан бирга, меҳнат фронтда жанлон ўраётган, улўғвор оғурали йўли-да тинмай юксалишга интилаётган бир гуруҳ ўзавасорларнинг шеърларида ўз меҳнатидан, бах-тинда мамнуқини оҳанглари жа-ранглиб ёшиқилди турибди.

Худди қиз болалар юзини лоласи,
Ҳар боши бир сават бодади
уюм.
Чақалоқ муштида келар донаси
Самарқандлик шоир Е. Исҳоқов
колхознинг миришон леҳқонин
яратган мезавор боғин айлиб,
заъқ олиб, унинг бебаҳо ишини
улўғловчи шеър ёзган. Шеърда
ачағинга жоизлиби лахаллар бор.
Фарғоналик хаваскор Н. Каримов
ўз шеърда дўстлик туйғули тоғлар-
нинг талқин, болларин бустон
этиб, мўъяналар яратиб мум-
кинлигини айтиб ишчиларин чи-
намак эди. Ўртоқ бўлиб яшашга
даъват этди:
Дўст — оғтоб. У боқса кўнгиға
исийди.
Агар гагинг бўлса буткул
Итқолар
Аммо сехта дўстдан кўнги
Фисийди,
Ундан қабл тўрида парча муз
қолар.

Тошкентлик М. Девонов улкан
бинолар барпо этаётган нурувчи
Йиллигини ширин халқларини
шеърга солган. Авторнинг шеър-
да тугалланмаган чала мисралар
билан бир қаторда, самимий, юра-
дан чиқариб бағилган ўнўқон киро-
рлар ҳам бор. У севган ёрига
адал кўрган янги ўйи термулиб,
қуниқиб чехрасидан шодлигини
кўзига чекиса қунолади.

Туркистондан мангуб Вўлла-
ётган Болаларнинг соғлигини шир-
раб, уларга бахт-саодатлар тилаб
ёзиб юборилган мангубларнинг
сон-саногини йўқ. Уларнинг ҳамма-
сига ҳам меҳру қўшб, қабил сахо-
ватга тўла ишчиларнинг меҳмати-
ни улўғловчи еррак сўзлари баён
этилган.

(ЛОЗИЯ ҲАВАСКОРЛАРИНИНГ
ШЕЪРЛАРИГА ОБЗОР)

Қундалик ҳаётимизда рўй бера-
ётган улкан воқеалар, меҳнат за-
фарлари барча индустриалар ва-
тери ёш талантларни кўпроқ ико-
ди излашга, кўчур мулоҳаза
қилишга, ҳаётин, борлигини чу-
қурроқ ўрганишга, ўз овози, ўз
соли билан майдонга чиқишга даъ-
ват этмоқда. Аммо баъзибир ёш
ҳаваскорлар икогда еғил-еғили
нарайдилар. Улар ҳаётдан авазли-
ни ўрнига, бирорларга тақид
қилиб, икюб ўзиб шеърлар ёзи-
дилар. Қоғиздан сўзларни жуфт-
лаб, шеър деб редакцияларга
юбордилар. Бундай шеърлар ки-
шини веритариб, шеърлидан
иксосини қайтарди. Мама, қўл-
минда хаваскорлар ёзиб юборган
дасте шеърлар. Уларнинг баъзи-
лари жонолон қишлоғи, овули,
колхозини, ёзилган қалба оташ
солган йилгит-қиз севгинини, беба-
ҳо дўстлигини, яна бири қўннинг
бугунги дилбар манзарасини та-
свирлашга интиладилар. Талаб
олинган мавзулар яқин, ҳаётин,
Лекин ҳамма гап ана шу мавзу-
ларнинг қандай ҳал қилинишида
ва шеърда садий еғода эта би-
лашди.

Тошкентлик хаваскор А. Эрмо-
товнинг «Ўзбекистон» шеърлидаги
қуйидаги парчаи ўкинг:
Манглай терин тўкинг
Жўқтин,
Дерлар сахар бўлур чамая,
Замоламга бўлиб боғбон,
Ўзбекистонимиз келинг.

Хаваскор шеър қонуи-қондилари
ўқиди турсин, ўзбек тилини яқин
иш урганиб улўғурмағини қолди,
унига «кўшунин» деб тахаллуз
ҳам куйиб олган. Унинг шеърла-
рида ўринсиз ёзилдишлар, ҳеч
қандай маъно билмайдиған
ёшлар, тумторқ жумалар кўп.
У «Тузда» шеърда севгилини
бўлимиз қизга қарата тойдан та-
наша тўшгайди «Жайқундай
жўш ўриб лаёниг айласан»,
«Мангундай хастаман, япроқлар
билан сўхбат кўраман», дейди.
Бу сўзларнинг бир-бирини сев-
ган замон ёшларига кимма
алоқаси бор? Фарғоналик Р.
Умаров, М. Қўшмақов, М.
Алибаров, Е. Раҳмонов, натиғур-
гонлик Р. Изатий, Қраснояркада
хизмат қилувчи У. Расулов, хо-
равзин О. Рўзметов, К. Қўшназа-
ров, тошкентлик Ш. Шариев, Ф.
Субоқов, Р. Раҳимов, 4. Пирма-
товларнинг шу мавзуда ёзиб юбо-
рган шеърларида ҳам бирор ориги-
нал сўз учрамайди, айтади бериб
сиймас чинқан иллар тақдорларин-
гиз. Уларда республикамизнинг
бугунги қиёфаси, унинг аюбил
ишчилари, буюк ўзгартишлар ўз
ифодасини тополмаган.

— Ўйнаб ёзсанг қам, ўзлаб ёз-
— деган нақд бор. Қуни кечу
хоролик хаваскор Х. Сайидовдан
«Кўш оқшоғлар» деган шеър
олдик. Анаво, қўшиқнинг ҳақ оқ-
шоми бўлдики! Шеърини ўқиб та-
аниқубда қолдик. У босдан-оён
бировнинг шеърини кўчириб олиб,
сарфласини яна ўзгартириб
юборган эгиз.

— Ўйнаб ёзсанг қам, ўзлаб ёз-
— деган нақд бор. Қуни кечу
хоролик хаваскор Х. Сайидовдан
«Кўш оқшоғлар» деган шеър
олдик. Анаво, қўшиқнинг ҳақ оқ-
шоми бўлдики! Шеърини ўқиб та-
аниқубда қолдик. У босдан-оён
бировнинг шеърини кўчириб олиб,
сарфласини яна ўзгартириб
юборган эгиз.

Бу ёш авторнинг калтабиллиги
бўлиб, ўзини ва бошқаларни қал-
ғишга уринишдан бўлак нарас
эмас.

Севги мунадрас нарсас. У май-
саб, шухратлар билан қадрлама-
ди, улчанмади. Редакцияга кела-
ётган шеърлар ичнда гаетада
расмлари боғилган, илгор меҳаник
завтор қиларга бағишланган
шеърлар ҳам учраб қолади.
Йилларнинг ҳар напча улўғласак,
улар шайига шеърлар, достонлар
бағишласак оқ, Аммо баъзна сўз-
лар билан бағилан мадхилларга
нимма деса бўлади?
Еш хаваскор И. Аминов бир ме-
ханавтор қизнинг суратини гаета-
да кўриб қолиб, дарҳол унга се-
ви икоҳор этиш йўлини қидирди:
«Пахтага ҳам ўзингдек моқим
— юмшоқ
Эгитларга ошмина жоним менга
боқ».

Бу — қахрамонлар меҳнатини
улўғлаш, уларга офарин айтиш
эмас, балки еғилталлининг ўза-
гини. Қўнлилик хаваскор М. То-
минданов ҳам нуқул «Йилгидан
бўлдим ҳаста», «Кўнгимини қилма
тутуи» ва шунга ўхшаш шеърлар
юборган. Бундай Йилгидан албум
шеърларини, ўнўқил учушчи қан-
дай заъқ яқини муиминг! Бундай
севги ҳақида шеър ёзмайсини ке-
ран, деган хулоса келиб чинмади.
Албатта, йилгит, чин илқисий се-
ви ҳақида, икогда, махнатга, гў-
залликка қаровчи ҳаётимиз се-
ви ҳақида ёзиш керак. Юраклар
тўридан юқ олиб, нолик ҳис-туй-
ғуларни алағалайдиган шеърлар
ёзиш керак.

Р. Рўзиев, К. Каримов, М. Эган-
бердиев, Ф. Рўзиев, Ю. Вождов
ва бошқаларнинг редакцияга
юборган шеърлари

